

หน่วยเสียงพยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะที่ปรากฏในภาษาเพชรบูรณ์นั้น มีแต่หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวเท่านั้น ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะประสมเลย

หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว

หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในภาษาเพชรบูรณ์ทั้งหมด ๒๐ หน่วย คือ /p/, /ph/, /b/, /t/, /th/, /d/, /c/, /k/, /kh/, /ʔ/, /m/, /n/, /ŋ/, /f/, /s/, /h/, /l/, /w/, และ /j/ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๕ ประเภท คือ หน่วยเสียงระเบิด หน่วยเสียงนาสิก หน่วยเสียงเสียดแทรก หน่วยเสียงข้าง และหน่วยเสียงกึ่งสระ ในประเภทหนึ่ง ๆ นั้นยังมีลักษณะแตกต่างกันคือ เป็นหน่วยเสียงก้องหรือหน่วยเสียงไม่ก้อง หน่วยเสียงหนักหรือหน่วยเสียงเบา นอกจากนั้นหน่วยเสียงพยัญชนะเหล่านี้ยังเกิดจากฐานกรณ์ต่าง ๆ กัน คือ เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ ริมฝีปากกลางและฟันบน หลังฟัน ปุ่มเหงือก เพดานแข็งคอนไปทางปุ่มเหงือก เพดานแข็ง เพดานอ่อน และช่องระหว่างเส้นเสียง ซึ่งจะกล่าวโดยเฉพาะดังต่อไปนี้

๑- หน่วยเสียงระเบิด

หน่วยเสียงระเบิดในภาษาเพชรบูรณ์มี ๑๐ หน่วย ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะกึ่ง-ต่อไปนี้ คือ /p/, /ph/, /b/, /t/, /th/, /d/, /c/, /k/, /kh/, และ /ʔ/ หน่วยเสียงทั้งหมดนี้ปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น และปรากฏเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเพียง ๔ หน่วย คือ /p/, /t/, /k/ และ /ʔ/ ซึ่งจะอธิบายโดยเฉพาะแต่ละหน่วยไป ดังนี้

๑.๑ หน่วยเสียง /p/ เป็นหน่วยเสียงระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ ไม่ก้อง เบา หน่วยเสียงพยัญชนะนี้ปรากฏได้ทั้งในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น และในตำแหน่งหน่วยเสียง

พยัญชนะท้าย ดังนี้

ในกรณีที่ปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียง /p-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ piw ² /	ปลิว ^๒
/ pi: ³ /	ปี
/ pen ² /	เย็น
/ pe: ³ /	เปีย 'ยิบ, ไม่เป็นระเบียบ' ^๓
/ pɛ: ² /	แปะ 'ติดกับ'
/ pɛ:w ⁵ /	แป้ว 'แฉก แป้น'
/ put ⁵ /	ปัด
/ pu:n ² /	ป็น
/ pɔ: ² /	เปราะ
/ pɔ:t ⁴ /	เป็ด 'เปิด ; เป็ด'
/ pam ⁵ /	ป้า 'ทำให้โศก ; ปล้ำ'
/ pa:w ³ /	ป่าว
/ puk ² /	ปลุก 'ปลุก(บ้าน) ทำให้ตื่น'
/ pu:m ² /	ปุม 'เคี้ยว'
/ pon ² /	ปลง
/ po:k ⁴ /	โปก 'แกมจะล่าน'

^๑ ดูเรื่องหน่วยเสียงสระ หน้า ๔๗

^๒ ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะเขียนคำในภาษากรุงเทพาเทียบไว้ข้าง ๆ คำภาษาเพชรบูรณ์ที่ยกมาเป็นตัวอย่าง เพื่อแสดงความหมายของแต่ละคำในตัวอย่าง

^๓ ข้อความในเครื่องหมายเป็นความหมายของคำที่มีใช้เฉพาะในภาษาเพชรบูรณ์
คำพูดเดียว

/ pɔʔ ² /	เปาะ	'ชื่อเทคนิคหนึ่ง ; ชักชวนกันไป'
/ pɔːj ³ /	ปลอย	
/ piaʔ ⁵ /	เป็ระ	
/ piːaŋ ³ /	เปียง	(ลักษณะนามของน้ำตาลปีบ : หมายถึง 'งบ') ^๔
/ puːaŋ ⁵ /	เป็อน	
/ puəʔ ⁵ /	ปัวะ	(คำเลียนเสียง : เสียงที่เกิดจากการตีแรง ๆ)
/ puːa ² /	ปัว	'รักษาพยาบาล'

ในกรณีที่ปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หน่วยเสียง /-p/ เกิดที่ริมฝีปาก
ไม่กึ่ง มีลักษณะเป็นเสียงอูบ^๕ และจะปรากฏหลังหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยก-
เว้น/a/, /ia / และ/ua/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ kɪp ² /	หีบ	'เย็บ'
/ ki:p ⁴ /	กั๊บ	
/ khi:khep ² /	ขั๊บ	'ตะขาม'
/ me:p ⁴ /	เมบ	'นอนคว่ำ'
/ wep ⁵ /	แว๊บ	(คำขยายกริยา เช่น เห็นแว๊บ ๆ)
/ se:p ⁵ /	แซบ	'อรอย'
/ thu:p ⁵ /	ท๊บ	
/ su:p ⁴ /	ล๊บ	
/ ko:p ⁴ /	แก๊บ	'รองเท้า'

^๔ ข้อความในเครื่องหมายวงเล็บ เป็นคำอธิบายของคำนี้

^๕ พยัญชนะระเบิดมีลักษณะเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะที่หนึ่งลมถูกกักอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง
ระยะที่สองลมหยุดกัก มาตั้งอยู่ตรงที่ถูกกักและพยายามจะดันออก ระยะที่สาม การปล่อยให้ลม
ระเบิดออกมา^๖ และมีเสียงติดตามมาพร้อมกับการระเบิด ถ้าการออกเสียงพยัญชนะนี้มิได้ครบ
ทั้งสามระยะ อาจจะได้เพียงระยะที่สอง ก็จะมีลักษณะเป็นเสียงอูบ (unreleased)

/ hap ⁵ /	รับ
/ sa:p ⁴ /	สาบ
/ sup ² /	สุข
/ tu:p ⁴ /	ตูป
/ kop ² /	กบ
/ lo:p ⁵ /	โลก
/ kɔp ⁵ /	กอบ
/ ɲɔ:p ⁴ /	งอบ
/ ma:k ⁴ khi:ap ⁴ /	หมากเขียบ 'น้อยหนา'
/ ku:ap ⁴ /	เกือ
/ khu:ap ⁴ /	ขาม

'โรงนา ; บวม' (บวม ไซ้กับ ตา)

๑.๒ หน่วยเสียง /ph/ เป็นหน่วยเสียงระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ ไม่ก้อง
 หนัก หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น ในกรณีหน่วยเสียง/ph-/
 จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ phik ⁵ /	พริก
/ phi: ³ /	พี
/ phen ² /	เพ็ง
/ phe:n ² /	เพล
/ phɛɾ ⁵ /	แพะ
/ phɛ:ɲ ³ /	แพง
/ phu:k ⁵ /	พึก
/ phu:t ⁵ /	พืด
/ phən ³ /	เพ็น
/ phə:n ² /	เพลิน
/ phaɾ ² /	ปะ

'แพลง'
 'วันทะเลาแจกกิน'
 'ซัดกษนิคหนึ่ง'
 'ทาน'
 'สาคเขามา' (ไซ้กับฝน)

/ pha:k ⁵ /	พาก	'อัมพาท'
/ phuʔ ⁵ /	พู	
/ phu:k ⁴ /	ผูก	
/ phon ¹ /	ผล	
/ pho:n ² /	โพน	'จอมปลวก'
/ phoʔ ⁵ /	เพาะ	'เอาสิ่งของหรือเงินไปรวมในการทำบุญ'
/ pho:ʔ ⁵ /	พอ	'พบ'
/ phiaʔ ⁵ /	เพี้ยะ	
/ phi:a ⁵ /	เพลี้ย	
/ phu:ak ⁴ /	เผือก	
/ phuaʔ ⁵ /	พีชะ	
/ phu:ak ⁵ /	พวก	

๑.๓ หน่วยเสียง /b/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ กออง
 เบา หน่วยเสียงนี้ปรากฏเฉพาะในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น ในกรณีนี้หน่วยเสียง
 /b-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ia/ ดังตัวอย่างในคำ
 ต่อไปนี้

/ bin ³ /	บีน	
/ bi: ² /	คี.	
/ beŋ ² /	เบ็ง	'เป่า' (เช่น เป่าลูกโป่ง)
/ be: ² /	เบ	(คำขยายนาม เช่น หนาเบ 'หนาใหญ่')
/ beʔ ² /	แยะ	'เสียงงาน'
/ be:k ⁴ /	แบก	
/ buŋ ⁵ /	บุง	
/ bu:n ² /	บูน	'คีนรณ, กระเลือกกระสน'
/ boŋ ³ /	เบ็ง	'คู'

/ bə:k ⁴ /	เบิก	
/ baŋ ⁵ /	บั้ง	'กระบอก'
/ ba:w ³ /	บาว	'ชายหนุ่ม ; หนุ่ม ; ผู้ชาย'
/ bun ³ /	บุน	'พันธุ์ไม้ประเภทหวายชนิดหนึ่ง'
/ bu:t ⁴ /	บุด	
/ boŋ ³ /	บง	
/ bo:k ⁴ /	โบก	
/ bəʔ ² /	แบะ	
/ bə:n ³ /	บอน	'ที่ ; ท่อน'
/ bi:a ⁵ /	เบีย	
/ bu:a ³ /	เบือ	
/ buaʔ ⁵ /	บัวะ	(คำเสียงเดียว : เสียงของหล่นลงกับพื้น)
/ bu:əŋ ³ /	บวง	

๑.๔ หน่วยเสียง /t/ เป็นหน่วยเสียงระเบิด เกิดที่หลังฟัน ไม่ก้อง เบา หน่วยเสียงพยัญชนะนี้จะปรากฏได้ทั้งในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น และในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังนี้

ในกรณีที่ปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียง /t-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ia/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ tip ² /	ตีบ	'กระต๊อบ'
/ ti: ³ /	ตี	'ถ่าง'
/ teʔ ² /	เตะ	
/ ʔe: ³ te: ⁵ /	เอ(เต)	(คำขยายกริยา เช่น นั่งเอเต)
/ tɛŋ ⁴ /	แตง	(ช็อคคน)
/ tɛ:k ⁴ /	แตก	
/ tu:k ² /	ตึก	

/ tʰm :m ³ /	ต้ม 'เค็ม, เพิ่ม'
/ tɔʔ ² /	ตะอ๊ะ (ชื่อคน)
/ tɔ:j ² /	เตย
/ taŋ ³ /	ตั้ง 'มานั่งเฉพาะขนาดเล็ก'
/ ta:p ⁴ /	ตาบ - 'ปะ' (เช่น ปะผา)
/ ka ³ tʰt ² /	ตะกรุด
/ tu:p ⁴ /	ตูบ 'บวม ๑ โรงนา' (บวม ๒ ใช้กับ ตา)
/ tom ² /	ต้ม 'โศคน'
/ ni: ¹ to:n ² /	หนีโตน 'ส่งสาร'
/ tɔʔ ² /	ตะอะ 'ซัดซาทำให้กลม'
/ tɔ:t ⁴ /	ตอต 'ตอย' (ใช้กับแมลงหรือสัตว์ที่มีพิษ)
/ ti:a ⁵ /	เตี้ย
/ tʰm :an ² /	เตื่อน
/ tuaʔ ² /	ตั่วะ 'โกหก'
/ tu:a ⁵ /	ตั่ว ๐ (ชื่อคน)

ในกรณีปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หน่วยเสียง /-t/ จะปรากฏหลังหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ia/ และ /ua/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ bit ² /	บิต
/ di:t ⁴ /	ดีด
/ pet ² /	เป็ด
/ phe:t ⁴ /	เปรต
/ thɛt ⁵ /	เท็ด (คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ : คำว่า tat ในภาษาอังกฤษ)
/ pɛ:t ⁴ /	แปด 'แปด ; แปดแป้น'
/ tʰu:t ⁵ /	จืด 'ส่งสัย'

/ khi: ⁴ ka ³ t ⁴ u:k ⁴ pe: ² /	ซึ่กะตักแป ‘พยาธิไส้เดือน’
/ mat ² /	หมค
/ khə:t ⁴ /	เข็ค ‘แก’ (ใช้กับหมาก)
/ sat ² /	ลัค ‘สัตว์ ; ผสมพันธุ์’
/ kha:t ⁴ /	ขาค
/ kut ² /	กุก
/ hu:t ⁵ /	หูก
/ lot ⁵ /	ลค, รค
/ pho:t ⁴ /	โผค ‘เอาไปปล่อย’
/ not ⁵ /	น้อค (คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ : คำว่า knot ในภาษาอังกฤษ)
/ kho:t ⁴ /	ขคค
/ si: ¹ si:at ⁴ /	สี่เสียด
/ du:at ⁴ /	เดียด
/ ru:at ⁴ /	รคค

๑.๕ หน่วยเสียง /th/ เป็นหน่วยเสียงระเบิด เกิดที่หลังฟัน ไม้ก่อง หนัก หน่วยเสียงนี้จะปรากฏได้เฉพาะในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น ในกรณีนี้หน่วยเสียง /th-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /e/ และ /ua/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ thip ⁵ /	ทึพ
/ thi:p ⁴ /	ถึบ
/ the:t ⁵ /	เทศัน
/ thet ⁵ /	เท็ค (คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ : คำว่า tat ในภาษาอังกฤษ)
/ the:w ¹ /	ถเว

/ thup ⁵ /	ทับ
/ thum:k ⁴ /	ถูก
/ thəʔ ⁵ /	แกะ
/ thə:k ⁴ /	เด็ก
/ than ¹ /	ถึง
/ thə:j ⁵ /	ทาย
/ thup ⁵ /	พบ
/ thu: ¹ /	ถูก
/ thom ³ /	ถม
/ tho:t ⁵ /	โทษ
/ thəŋ ³ /	ทอง
/ thə:n ² /	ทอน
/ thiaʔ ⁵ /	เทียบ 'สุกจนงอม'
/ thi:aw ² /	เทียบ
/ thum:saŋ ² /	เที่ยง (ชื่อคน)
/ thu:an ⁴ /	ถวน

๑.๖ หน่วยเสียง /a/ เป็นหน่วยเสียงระเบิด เกิดที่ปมเหงือก กอของ ฆา หน่วยเสียงนี้จะปรากฏเฉพาะในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น ในกรณีนี้หน่วยเสียง /a-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ia/ และ /ua/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ din ⁵ /	ดิน
/ ka ³ di: ³ /	กะดึก
/ deʔ ² /	แกะ (กำลังทาย มีความหมายตรงกับคำว่า หรืออก)
/ de: ³ /	เด

/ dɛ:n ³ /	แดน
/ dɛ:t ⁴ /	แตก
/ duŋ ² /	คิง
/ du: ⁵ /	กือ
/ dɔ? ² /	เคอะ
/ ka ³ dɔ: ³ /	กะเค็ง
/ daŋ ² /	คัง
/ da:j ⁵ /	คาย
/ du? ² /	คู
/ du:t ⁴ /	คุด
/ ka ³ doŋ ⁵ /	กะคอง
/ do:n ² /	โคน
/ doŋ ³ /	คอง
/ dɔ:k ⁴ /	คอก
/ di:aw ² /	เคี้ยว
/ du:an ² /	เคียน
/ du:an ² /	คาง

‘การทำให้ดินกระดกขึ้นลงแล้วมีเสียงเกิดขึ้น’
 ‘กระดกขึ้น’
 ‘คัง ; จมูก’
 ‘ขยับ ; บอย’
 ‘น่าน’
 (คำขยายกริยา เช่น **เตนคอง**)
 ‘ลักษณะนามของ มีค, เข็ม, ลีว ; คางชะตา’

๑...๓ หน่วยเสียง /c/ เป็นหน่วยเสียงระเบิด เกิดที่เพดานแข็งคอนไปทางปุ่มเหงือก
 ไมคอง เขา หน่วยเสียงนี้จะปรากฏเฉพาะในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น ในกรณี
 นี้ หน่วยเสียง /c-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ia/ ดัง
 ตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ cik ² /	จิก
/ ci:p ⁴ /	จิบ
/ cet ² /	เจ็ค
/ ce:n ² /	เจน

/ cɛʔ ² /	แจะ	‘ตะะ’
/ cɛ:ŋ ⁵ /	แจง	‘สว่าง ; แจง’
/ cɯk ⁵ /	จก	
/ cɯ:t ⁴ /	จก	
/ cɔʔ ⁵ /	แจอะ	‘บ้า ๆ บอ ๆ’
/ cɔ:t ⁴ /	แจก	‘เลยไป’
/ caŋ ² /	จ้ง	‘เกินไป’
/ ca:k ⁵ /	จก	‘ตะคอก’
/ cuk ² /	จก	
/ cu:t ⁴ /	จก	‘แก’
/ con ³ /	จง	‘เหลือไว้’
/ co:n ² /	โจน, โจร	(โจน ใช้ในความหมายว่า กระโดน)
/ cɔʔ ² /	แจอะ	
/ cɔ:j ³ /	จอย	‘ผอม’
/ ci:an ² /	เจียน	
/ cɯ:a ² /	แจอ	
/ cuaʔ ⁵ /	จวะ	
/ cu:a ² /	จัว	‘แฉ’

๑.๘ หน่วยเสียง /k/ เป็นหน่วยเสียงระเบิด เกิดที่เพดานอ่อน ไม้ทอง เบา หน่วยเสียงพยัญชนะนี้จะปรากฏไ้ทั้งในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น และในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังนี้

ในกรณีปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียง /k-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ kiŋ ³ /	กิง	‘กิ้ง ; ก้าง (ส่วนของตุ๋)’
/ ki:t ⁴ /	กัก	‘กักขวาง’

/ ken ³ /	แกง
/ ke:n ⁵ /	แกง
/ kɛʔ ² /	แกะ
/ ke:w ⁵ /	แกว
/ lo:n ² <u>ku:n</u> ² /	โรงกลิ้ง
/ ku:k ⁴ /	กึก 'เข็ญไ้'
/ kɔ:n ³ /	แก๊ง 'เทากัน'
/ kɔ:p ⁴ /	แก๊บ 'รองเท้า'
/ ka:n ⁵ /	กั้ง 'กาง' (เช่น กางร่ม)
/ ka:n ³ /	กาน 'เป็นรอยคางเป็นทาง ๆ'
/ kut ² /	กุก
/ ku:t ⁴ /	กุก 'หญิงงอ ซ้อมักกินใบชนิดหนึ่ง'
/ khi: koʔ ² /	ชื้อโกะ 'จิ้งเหลน'
/ ko:n ² /	โกอง
/ kɔ:n ³ /	กลอง
/ kɔ:j ³ /	กฉย 'กลิ้ง'
/ kiaʔ ⁵ /	แก๊ยะ (คำที่มาจากภาษาจีน)
/ ki:a w ⁵ /	แก๊ว
/ ku:an ⁵ /	เกลั่น
/ kuak ² /	กวัก
/ ku:at ⁴ /	กวค 'ขวค ; ตรวจ ; กวาค'

ในกรณีปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หน่วยเสียง /-k/ จะปรากฏ
หลังหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ia/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ ma:k ⁴ <u>khik</u> ² /	หมากซึก 'มะขวิด'
/ ci:k ⁴ /	ฉีก

/ cek ⁵ /	๗ แจก
/ se:k ⁴ /	๘ เสก
/ khɛk ⁵ /	๙ แฉีก (คำเลียนเสียง : เสียว)
/ sɛ:k ⁴ /	๑๐ แสก
/ mu:k ² /	๑๑ หมึก
/ khi: ⁴ ka ³ tu:k ⁴ pɛ: ² /	๑๒ ชื่อกะตึกแป 'พยาธิใต้ดิน'
/ lək ⁵ /	๑๓ ล็ก
/ bɔ:k ⁴ /	๑๔ เบ็ก
/ ñak ⁵ /	๑๕ ยัก 'ยักยก ; ยักษ์'
/ ma:k ⁴ /	๑๖ หมาก
/ cuk ² /	๑๗ จุก
/ pu:k ⁴ /	๑๘ ปลุก
/ lok ² /	๑๙ หลก 'ถอน'
/ kho:k ⁴ /	๒๐ โขก
/ kək ⁵ /	๒๑ กชก (คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ : คำว่า cock ในภาษาอังกฤษ) หมายความว่า ก๊อ ก้อน้ำ)
/ ho:k ⁴ /	๒๒ หอก
/ wi:ak ⁵ /	๒๓ เวียก 'งาน'
/ lu:ak ⁵ /	๒๔ เลือก
/ kuak ² /	๒๕ กวัก
/ ju:ak ⁴ /	๒๖ หยวก

๑.๘ หน่วยเสียง /kh/ เป็นหน่วยเสียงระเบิด. เกิดที่เพดานอ่อน ไม้กกง
หนัก หน่วยเสียงนี้จะปรากฏโดยเฉพาะในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น ในกรณีนี้
หน่วยเสียง /kh-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ia/ ทั้ง
ตัวอย่างในคำต่อไปนี้:

/ khiw¹ /
 / khi:n² /
 / khem² /
 / khe:n² /
 / khε⁵ /
 / khε:w⁴ /
 / khut⁵ /
 / khu:³ /
 / ʔ:³ khan¹ /
 / kho:t⁴ /
 / khan¹ /
 / kha:j² /
 / khú⁵ /
 / khu:t⁴ /
 / kho² /
 / kho:k⁵ /
 / khw⁵ /
 / khw:n² /
 / khi:at⁵ /
 / khu:an¹ kham² /
 / khuak⁵ /
 / khu:am² /

ชีว 'เหม็นเขียว'
 คิง 'คว'
 เค็ม
 เคน 'ประเคน'
 แคะ 'แกะ ; ไม่เชื่อ.'
 เขว 'พัน'
 คืด
 ขัด
อเชิง 'ภาชนะสานทอไม้ไผ่เป็นตาถี่ ๆ ใช้สำหรับร่อน
 แผลแยกเอาของเหลวออกจากของละเอียด'
 เข็ค 'แก' (ใช้กับหมาก))
 ชัง
 คาย
 คุ 'ถึงน้ำ'
 ชุด
 โชะ 'กระเทาะ'
 โคก
 เคาะ
 คอง 'รอยขีดยาว'
 เคียด 'โกรธ'
เข็ญ คำ 'ข้อนิ้วหนึ่ง เป็นเส้นยาว ๆ สีเหลือง'
 ควัก
 ความ

๑.๑๐ หน่วยเสียง /ʔ/ เป็นหน่วยเสียงระเบิดกึกกิ้งของระหว่างเส้นเสียง
 หน่วยเสียงนี้จะปรากฏได้ทั้งในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น และในตำแหน่งหน่วยเสียง
 พยัญชนะท้าย ดังนี้

ในกรณีที่ปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียง /ʔ-/ จะปรากฏ
หน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ua/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ ʔim ³ /	ชิม
/ ʔi: ³ /	อิ
/ ʔeŋ ² /	เอ็ง
/ ʔe:k ⁴ /	เอก
/ ʔɛʔ ⁵ /	แอะ (คำอุทานแสดงการไม่เชื่อใจ)
/ ʔɛ:k ⁴ /	เอก
/ ʔu:n ² /	ฮึน ‘เหม็นอับ’
/ ʔu:n ³ /	ฮึน
/ sa ³ ʔo ² /	สะเออะ ‘สะอึก’
/ ʔo:n ⁵ /	เอิน ‘เรียก, ร้องเรียก’
/ ʔaŋ ³ /	อ็อง ‘ค้ำคัง, เต็ม’
/ ʔa:j ⁵ /	อ้าย
/ ʔun ³ /	ฮึน
/ ʔu: ³ /	ฮึน
/ ʔon ⁵ /	ฮึน
/ ʔo:ŋ ³ /	โอง
/ ʔvʔ ² /	แอะ ‘ฮึดแกงประเภทหนึ่ง’
/ ʔv:j ³ /	ออย ‘ลือ’
/ ʔiaʔ ² /	เอียะ ‘ตำรอก’
/ ʔi:am ³ /	เอียม
/ ʔu:aj ⁵ /	เออย
/ ʔu:aj ³ /	อวย

ในกรณีที่ปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หน่วยเสียง /-ʔ/ จะปรากฏ

หลังหน่วยเสียงสระสั้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ถ้าเป็นคำสองพยางค์ หรือหลายพยางค์ พยางค์ที่มีหน่วยเสียงสระสั้น และไม่ลงเสียงหนัก (unstressed) จะไม่เน้นเสียงพยางค์นั้น
หลังหน่วยเสียงสระสั้นนั้น ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ bi ² /	บี
/ de ² /	เดะ (คำลงท้าย มีความหมายตรงกับคำว่า 'หรือ')
/ be ² /	เบะ 'เสียงงาน'
/ khu ⁵ /	คี 'ขยายให้กว้างออกไป'
/ tho ⁵ /	เถอะ
/ ña ⁵ /	ยะ 'แตก'
/ du ² /	ดู 'ขยัน ; บอย'
/ lo ⁵ /	โละ 'เลอะ ; ทำให้หมดไป'
/ m ² /	เมาะ 'เอาศึรยะมาชบ'
/ ʔia ² /	เอียะ 'สำรอก'
/ ñua ⁵ /	ยัวะ 'ยุ'
/ ka ³ ta: ³ /	ตะกรา

๒. หน่วยเสียงนาสิก

หน่วยเสียงนาสิกในภาษาเพชรบูรณ์มี ๔ หน่วย ได้แก่หน่วยเสียงพยัญชนะดังต่อไปนี้ คือ /m/; /n/, / ñ/ และ /ŋ/ หน่วยเสียงเหล่านี้ปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นใดทุกหน่วย และปรากฏเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ๓ หน่วย คือ /m/, /n/ และ /ŋ/ ซึ่งจะอธิบายโดยเฉพาะแต่ละหน่วยไป ดังนี้

๒.๑ หน่วยเสียง /m/ เป็นหน่วยเสียงนาสิก เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ ก้อง หน่วยเสียงพยัญชนะนี้ปรากฏได้ทั้งในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังนี้

ในกรณีที่ปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียง /m-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ə/, /ia/ และ /ua/ ดังตัวอย่างในคำ

ต่อไปนี้เป็น

/ min ³ /	หมิ่น
/ ma:k ⁴ mi: ⁵ /	หมากมี 'ขนุน'
/ men ⁴ /	เมน
/ me:p ⁴ /	เมบ 'นอนคว่ำ'
/ mɛp ⁵ /	เม็บ (คำขยายกริยา ตรงกับคำว่า แปลบ)
/ mɛ: ³ /	แม่
/ mɯŋ ² /	มิง
/ mɯ:n ² /	มิน 'ลิม(ตา)'
/ mɔ:j ² /	เมย 'กระตัง'
/ maj ¹ /	ไหม
/ ma:ŋ ⁵ /	มัง 'ทำลาย'
/ mun ² /	มุน 'มรดก'
/ mu: ³ /	หฺมู 'เพื่อน ; หมู'
/ mot ⁵ /	มด
/ mo:ŋ ⁵ /	โมง (คำขยายกริยา เช่น สุนัขหรือโมง ๆ)
/ mɔ: ⁵ /	เมาะ 'เอาศีรษะมาทับ'
/ mɔ:t ⁵ /	มอด
/ mi:a ² /	เมีย
/ miu:a ² /	เมื่อ 'กลับ'
/ ma:k ⁴ mu:aŋ ³ /	หมากม่วง

ในกรณีที่ปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หน่วยเสียง /-m/ จะปรากฏ
หลังหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ia/ และ /ua/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ mim⁵ /

มีม

/ ci:m ⁵ /	จิม	'ซุกขึ้นมา'
/ khem ² /	เค็ม	
/ me:m ² /	เมรุ	
/ cɛm ³ /	แจม	'ซัดเจน'
/ sɛ:m ¹ /	แสดม	'พุดสดก'
/ ʔum ⁵ /	อุม	(ช็อคคน)
/ lu:m ² /	ลุม	
/ bam ⁴ /	เบ้ม	(ช็อคคน)
/ khw: ² ɔ:m ² /	คอเอ้ม	'คอกพอก'
/ bam ⁵ /	บ้ำ	'บูม'
/ ca:m ² /	จาม	
/ ʔum ⁵ /	อุม	
/ pu:m ² /	ปุม	'เคียด'
/ khom ¹ /	خم	
/ co:m ² /	โจม	'ยก ; หนัก'
/ kha ³ ɔ:m ³ /	خمอม	
/ hw: ² /	ฮอม	'จวนจะเสร็จ'
/ nak ² ka ³ di:am ² /	หนักกะเคียม	'จุกกระจ'
/ lu:am ⁴ /	เลอม	'เป็นมัน'
/ khu:am ² /	คววม	

๒.๒ หน่วยเสียง /n/ เป็นหน่วยเสียงนาสิก เกิดที่ฟัน ก้อง หน่วยเสียง-
 พยัญชนะปรากฏได้ทั้งในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น และในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะ-
 ทาย ถึงนี้

ในกรณีปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียง /n-/ จะปรากฏ
 หน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /u:/, /ɔ:/, /ia:/, /u:a/ และ /ua/ ถึง

ตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ niŋ ⁴ /	นึ่ง 'เกียงกัน'
/ ni:p ⁴ /	หนีบ
/ nen ⁵ /	เนน
/ ne:n ² /	เนร
/ nɛn ⁴ /	แนน
/ nɛ:w ² /	แนว 'เชอสาय , เหลากอ , พืชพันธุ์'
/ nɛ:ŋ ⁴ /	นึ่ง
/ no:n ² /	เนิน
/ naŋ ³ /	นึ่ง
/ na:k ⁵ /	นาก
/ nuŋ ³ /	นุง
/ mɛ:n ² kha ³ nu:n ² /	แมงคะนูน 'ข้อแมลงชนิดหนึ่ง'
/ nom ² /	นม
/ no:k ⁴ /	โหนก
/ nɔ: ⁵ /	เนาะ (คำลงท้าย มีความหมายตรงกับคำว่า นะ)
/ nɔ:ŋ ⁵ /	น่อง
/ ni:aŋ ³ /	เหนียง 'คัสิ่ง ; เกลาให้เซากัน'
/ nu:a ² /	นัว 'มีรสดี'

ในกรณีปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หน่วยเสียง /-n/ จะปรากฏหลังหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ia/ และ /ua/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ ñin ⁴ /	ยีน 'ริน'
/ pi:n ² /	ป็น

/ sen ⁴ /	เด็น
/ khe:n ² /	เคน 'ประเคน'
/ kɛn ³ /	แกน 'แข็ง'
/ pɛ:n ² /	แปน 'เตียน'
/ mun ² /	มิน
/ wun:n ² /	กดิน
/ wun ² /	เงิน
/ wɔ:n ⁵ /	อัน 'เรียก, ร้องเรียก'
/ tan ² /	ตัน
/ kha:n ⁵ /	คราน 'เกียจคราน'
/ mun ³ /	หมุน 'แตกละเอียดไม่มีชิ้นดี ; ทำให้แตกกระจายออกจากกัน'
/ khu:n ² /	คูน, คุน
/ mon ² /	มน
/ co:n ² /	โจน, โจร (โจน ๑ ในความหมายว่า กระโจน)
/ thɔn ³ /	ทอน
/ hɔ:n ⁵ /	รอน
/ ka ³ <u>bi.an</u> ² /	กะเปียน 'ภาชนะแบน ๆ กลม สานด้วยไม้ไผ่ สำหรับใส่ของ ลักขณะดล้วยกระด้ง'
/ hu:n ² /	เวือน
/ khu:an ² /	ควัน

๒.๓ หน่วยเสียง /กฺ/ เป็นหน่วยเสียงนำสิก เกิดที่เพดานแข็ง ก้อง หน่วยเสียงนี้จะปรากฏโดยเฉพาะในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น ในกรณีนี้หน่วยเสียง /กฺ-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /e/, /e:/, /ɔ/ และ /ia/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ niŋ ² /	ยิง
/ ni: ³ /	ยี่
/ kut ² nɛ: ⁵ /	กุกแยะ (ชื้อคำบด)
/ nɛ:ŋ ² /	แยง 'สองคู่'
/ nɯk ⁵ /	ยึก
/ khi: ⁴ kha ³ nɯ: ² /	ชื้อเคยือ 'หัด'
/ nɔ:m ⁵ /	เย้ม
/ nɔŋ ² /	ยั้ง
/ na:m ⁴ /	ยาม 'เคยตัว'
/ nɯŋ ² /	ยุง
/ nɯ: ⁵ /	ยุ 'มดัก, คั้น'
/ nom ⁴ /	ยม 'ขยม'
/ no:n ² /	โยน
/ ɔ ³ nɔ: ⁵ /	เอาะเยาะ (คำขยายกริยา เช่น กองเอาะเยาะ)
/ nɔ:j ⁵ /	ยอย 'หยด'
/ ni:aw ³ /	เยี้ยว
/ nɯ:a j ³ /	เยื่อย 'รวน' (ใช้กับ ข้าว)
/ nɯaɔ ⁵ /	ยัวะ 'ยุ'
/ nɯ:aŋ ² /	ยวง 'ลักษณะนามของเนื้อขนุน หรือของสำลี'

๒.๔ หน่วยเสียง /ŋ/ เป็นหน่วยเสียงนาสิก เกิดที่เพดานอ่อน ก้อง หน่วยเสียงนี้จะปรากฏไ้ทั้งในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น และในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังนี้

ในกรณีที่ปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียง /ŋ-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ia/ และ /ua/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ niw ⁵ /	งิว 'นูน'
/ ni:p ⁵ /	งีบ

/ ɲen ³ ɲeɽ ⁵ /	เงงเงะ (คำขยายกริยา เช่น เดินเงงเงะ)
/ ɲo:n ² ɲe:n ² /	<u>โงเงน</u>
/ ɲeɲ ⁴ /	แงง
/ ɲɛ:n ² /	งอน
/ ɲu:t ⁵ /	งัก ‘สงลั๊ย’
/ ɲu:n ⁴ ɲu:n ⁴ /	งบงอ ‘โง’
/ ɲoɽ ⁵ ɲaɽ ⁵ /	<u>เงอะงะ</u>
/ ɲo:ɲ ² /	เงิง ‘กระดกขึ้น’
/ ɲaw ² /	เงา
/ ɲa:m ² /	งาม
/ ɲun ⁵ /	งุน
/ ɲu: ² /	งู
/ ɲok ⁵ /	งก
/ ɲo:ɲ ⁵ /	โง้ง
/ ɲoɽ ⁵ /	เงาะ
/ ɲo:ɲ ² /	งอย
/ ɲi:an ⁵ /	เงียน
/ ɲu:n ³ an ³ /	เงื่อน ‘เงื่อน ; ของที่เหลือกิน’
/ ɲu:a ² /	ว้า

ในกรณีปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หน่วยเสียง /-ɲ/ จะปรากฏ
หลังหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ia/ และ /ua/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ liɲ ² /	ลิ่ง
/ ɲhi:ɲ ² /	ดิ่ง ‘ถั่ว’
/ beɲ ² /	เบ็ง ‘เป่า’ (เช่น เป่าลูกโป่ง)
/ phe:ɲ ² /	เพลง

/ kɛŋ ¹ /	แข็ง	
/ hɛŋ ² /	แรง	
/ dɔŋ ² /	ตรง	
/ kɯ:ŋ ³ /	กว้าง	'กว้าง'
/ phəŋ ⁴ /	ผ่ง	
/ ɲəŋ ² /	เงิง	'กระดกขึ้น'
/ naŋ ¹ /	หน่ง	
/ ña:ŋ ³ /	ยาง	'เคิน'
/ khun ² /	คุง	'จก'
/ su:ŋ ¹ /	สูง	
/ con ³ /	จง	'เหลือไว้'
/ lo:ŋ ³ /	โลง	
/ doŋ ³ /	คอง	(คำขยายกริยา เช่น เต้นคอง)
/ ʔəŋ ² /	ออง	'กระคอง'
/ khi:aŋ ¹ /	เขียง	
/ lu:aŋ ⁵ /	เวือง	
/ bu:aŋ ³ /	บวง	

๓.. หน่วยเสียงเสียดแทรก

หน่วยเสียงเสียดแทรกในภาษาพจนานุกรมมี ๓ หน่วย ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งตื้อไปนี้ คือ /f/, /s/ และ /h/ หน่วยเสียงเหล่านี้จะปรากฏเฉพาะในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น ถึงแม้จะได้อธิบายโดยเฉพาะแต่ละหน่วยไป ดังนี้

๓..๑ หน่วยเสียง /f/ เป็นหน่วยเสียงเสียดแทรก เกิดจากช่องแคบระหว่างริมฝีปากกลางและฟันบน ไม่ก้อง หน่วยเสียงนี้จะปรากฏเฉพาะในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น ในกรณีนี้หน่วยเสียง /f-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /e:/, /o:/, /ɔ:/, /ia/, /i:a/, /ua/ และ /u:a/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ fin ³ /	ฝิน	
/ fi:n ¹ /	ฝิง	
/ feʔ ⁵ /	เฟะ	
/ fɛp ⁵ /	แฟ็บ	
/ fɛ:k ⁴ /	แฟก	‘หญ่าขนิคหนึ่งประเภทหญ่าคาคา’
/ fut ⁵ /	ฝึค	‘คิน ; ขัคขิน’
/ fʉ:n ² /	ฝึน	
/ foʔ ⁵ /	เฟอะ	
/ fo: ⁵ /	เฟอ	
/ faj ² /	ไฟ	
/ fa:w ⁵ /	ฟาว	‘รึบ’
/ fun ³ /	ฝุน	
/ fu: ² /	ฟู	‘ลอย’
/ fon ¹ /	ฝน	
/ fo:n ⁵ /	ฟอง	
/ fu:an ² /	เฟื่อง	‘ฟางข่า ; เฟื่อง ; ชื่อผลไม้’

๓.๒ หน่วยเสียง /s/ เป็นหน่วยเสียงเสียดแทรก เกิดที่ช่องแคบระหว่างฟัน
 ไม่ก้อง หน่วยเสียงนี้จะปรากฏเฉพาะในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น ในกรณีนี้
 หน่วยเสียง /s-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ sin ⁴ /	ซิน, ลิน	
/ si: ¹ /	ลี	
/ seŋ ¹ /	เส็ง	‘แข่งกัน, ประกวดกัน’
/ se: ² /	เซ	
/ sɛʔ ⁵ /	แซะ	(คำขยายกริยา มีความหมายตรงกับคำว่า หยิมฯ)

/ sɛ:m ¹ /	แสม	'พุดสอก'
/ ?u ³ sɯ ⁵ /	อิฐ	(คำขยายกริยา เช่น ร่องให้อิฐ)
/ naŋ ³ sɯ: ¹ /	หนังสือ	
/ sɔ? ⁵ /	เซอะ	'การนำเอาข้าวเหนียวที่แฉจนขึ้นน้ำแล้วมาใส่ในภาชนะที่จะนั่ง เกือบข้าวไม่ให้ติดอยู่ตามปากภาชนะ ใช้น้ำรด แล้วนำไปนั่ง'
/ sɔ:ŋ ² /	เชิง	
/ saŋ ³ /	สัง	
/ sa:k ⁴ /	สาก	
/ sup ² /	สุบ	'สวม, ใส่'
/ su:t ⁴ /	สวด	
/ soŋ ⁴ /	สัง	'กางเกง'
/ so:n ⁵ /	โซน	'ยาย ; คำที่ใช้เรียกคนแก่โดยทั่วไป หรือเรียกญาติที่เสมอยาย'
/ swɔ? ⁵ /	เซาะ	
/ ka ³ swɔ:p ⁴ /	กระสอบ	
/ sia? ² /	เสี่ยะ	'แะ'
/ si:am ¹ /	เสียม	
/ sɯ:ap ⁵ /	เซียบ	'เคลิม'
/ sua? ⁵ /	ซัวะ	'ซูดเอาคิน หรือสิ่งของขึ้นมา'
/ su:aj ² /	ชวย	'กรวย'

๓.๓ หน่วยเสียง /h/ เป็นหน่วยเสียงเสียดแทรก เกิดที่ช่องระหว่างเส้นเสียง
 ไม่ก้อง หน่วยเสียงนี้จะปรากฏเฉพาะในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะคนเท่านั้น ในกรณีนี้
 หน่วยเสียง /h-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ia/ และ /ua/
 ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ hiw ¹ /	หิว
/ hi:p ⁴ /	หีบ
/ hen ¹ /	เห็น
/ pi: ³ he:n ¹ /	หือเห็น
/ hɛʔ ² /	หะ
/ hɛ:n ⁴ /	แห่น "หะ"
/ hut ⁵ /	หัด
/ hu: ¹ /	หือ
/ hoj ⁵ /	หือย
/ ho:n ³ /	หือร
/ hak ⁵ /	หัก
/ ha:w ² /	หาว
/ hun ¹ /	หุน "โกรธ ; มาตราวัด"
/ hu:p ⁴ /	หุบ "ยกถ้วยขึ้นชด"
/ hot ² /	หุด
/ ho:n ¹ /	โหน
/ hɔʔ ⁵ /	เฮาะ "เก็บรวบรวมไว้"
/ hɔ:j ² /	รอย
/ hi:aj ² /	เรียง
/ hu:an ² /	เรื่อน
/ hu:ak ⁵ /	รวก "ชื่อไม้จำพวกไม้ไผ่พันธุ์หนึ่ง ; ลูกออก"

๔. หน่วยเสียงข้าง

หน่วยเสียงข้างในภาษาเพชรบูรณ์มีอยู่เพียงหน่วยเดียว คือ /l/

๔.๑ หน่วยเสียง /l/ เป็นหน่วยเสียงข้าง เกิดที่ปุ่มเหงือก ก้อง หน่วยเสียงนี้จะปรากฏเฉพาะในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเท่านั้น ในกรณีนี้หน่วยเสียง /l-/ จะปรากฏ

หน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /ia/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ liw ⁵ /	ริ้ว
/ li:t ⁵ /	ริศ
/ lem ² /	เล็ม
/ le:n ¹ /	เหลน
/ tɛ ³ lɛɔ ⁵ /	ตะแตะ 'เลือก' (ใช้ในความหมายว่า คนเลือก)
/ lɛ:w ⁵ /	แลว
/ luŋ ⁵ /	ลุง 'เคยจิ้น'
/ lu:m ² /	ลุ่ม
/ loɔ ⁵ /	เลอะ
/ lo:j ² /	เลย
/ laŋ ¹ /	หลัง
/ la:j ¹ /	หลาย 'มาก'
/ luŋ ² /	ลุง
/ lu:k ⁴ /	ลูก
/ lon ² /	ลอน
/ lo:n ⁵ /	โล้น
/ loɔ ⁵ /	เลอะ 'เหี่ยว'
/ lo:ŋ ³ /	ลอง
/ li:aw ⁵ /	เลี้ยว
/ lu:aj ³ /	เลื่อย
/ luaɔ ⁵ /	ลัวะ 'ทะลัก'
/ lu:aj ² /	รวาย

๕. หน่วยเสียงกึ่งสระ

หน่วยเสียงกึ่งสระในภาษาเพชรบูรณ์มี ๒ หน่วย ได้แก่ หน่วยเสียง /w/ และ /j/ หน่วยเสียงทั้งสองนี้ปรากฏได้ทั้งในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังจะได้อธิบายโดยเฉพาะดังต่อไปนี้

๕.๑ หน่วยเสียง /w/ เป็นหน่วยเสียงกึ่งสระ เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ และที่เพดาน-อ่อน กอ่ง หน่วยเสียงนี้ปรากฏได้ทั้งในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังนี้

ในกรณีปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียง /w-/ จะปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /u/, /o/, /ia/, /u:a/, /ua/ และ /u:a/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ wiw ¹ /	หิว	
/ wi: ² /	วี	‘พืค’
/ wen ⁵ /	เวน	
/ we:n ² /	เวร	
/ wɛŋ ⁵ /	แวะ	
/ wɛ:n ⁴ /	แวน	
/ wuu: ³ /	หิว	‘ลูกสาม’ (ใส่กับ บาดแผล)
/ wɔ:n ² /	เวิน	‘วน’ (ใส่กับ น้ำในแม่น้ำ)
/ wan ¹ /	หวัง	
/ wa:j ⁴ /	ไหว	
/ wup ⁵ /	วูป	
/ wu:j ² /	วูย	(คำขยายกริยา เช่น ร้องไห้วูย ๆ)
/ won ² /	วง	
/ wo:k ⁴ /	โหวก	
/ won ³ /	หวอง	‘หลอ’

* / wɔ:n ² /	วอน
/ wi:ak ⁵ /	เวียก 'งกน'

ในกรณีปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หน่วยเสียง /-w/ จะปรากฏ
หลังหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /i:/, /u:/, /ɔ:/, /ə:/, /u:/, /u:/, /o/
/o:/, /ɔ:/, /ɔ:/, /ia/, /u:a/, /ua/ และ /u:a/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ piw ² /	ปลิว
/ sow ⁵ /	เซว 'เปี้ยว'
/ he:w ¹ /	เหว
/ cew ⁵ /	แจว
/ ɔɛ:w ² /	เอว
/ ʔu:w ⁴ /	อิว (คำเลียนเสียง : เสียงไลโก)
/ haw ² /	เรา
/ ʔa:w ² /	ยาว
/ li:aw ⁵ /	เดี้ยว

๕.๒ หน่วยเสียง /j/ เป็นหน่วยเสียงกึ่งสระ เกิดที่เพดานแข็ง ก้อง
หน่วยเสียงนี้ปรากฏไ้ทั้งในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะ-
ท้าย ดังนี้

ในกรณีปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียง /j-/ จะปรากฏ
หน้าหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /e:/, /ə/, /ə:/, /u/, /ia/ และ /ua/
ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ jik ² /	หยิก
/ ji: ¹ /	หยี
/ jen ² /	เย็น

/ jɛ ² /	เหยาะ	'จับตอง'
/ jɛ: ⁵ /	แย	
/ ju ⁵ k ⁵ /	ยึก	'เคลื่อนไหว, รู้สึก'
/ ju: ⁵ /	ยอ	'เออึม'
/ jan ² /	ยัน	
/ ja:ŋ ² /	ยาง	
/ ju: ³ /	อู	
/ jon ⁵ /	ยง	(คำขยายกริยา เช่น เห็นยง ๆ แปลว่า เห็นชัดๆ)
/ khi: ⁴ jo:j ⁵ /	ชโยย	'ใจเสาะ'
/ jɔ ² /	เหยาะ	
/ jɔ:ŋ ² /	ยอง	'วาง'
/ ji:ap ⁴ /	เหยียบ	
/ ju:ak ⁴ /	เหยือก	
/ ju:ak ⁴ /	หยวก	

ในกรณีที่ปรากฏในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย หน่วยเสียง /-j/ จะปรากฏ
 หลังหน่วยเสียงสระหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /i/, /i:/, /e/, /e:/, /ɛ/, /ɛ:/
 /u/, /ia/, /i:a/ และ /ua/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ ju: ⁵ j /	อูย	(คำอุทาน แสดงการไม่เชื่อถือ)
/ hoj ² /	เฮย	
/ ɲo:j /	เงย	
/ kaj ² /	ไกล	
/ ɲo: ⁵ j /	ยาย	
/ lu ² j /	ดูย	
/ ɲu: ² j /	อูย	(คำอุทาน แสดงการเจ็บปวด)
/ ɲo ⁴ j /	โอย	(คำอุทาน แสดงความรำคาญ)
/ ɲo: ⁴ j /	โงย	'โคน, ลม'

/ k ⁴ hoj /	ขอย 'ฉิน' (สรรพนามบุรุษที่ ๑)
/ ʔ ² o:ʔ /	งอย
/ m ³ u:aj /	เมื่อย
/ ʔ ⁵ u:aj /	ยาย

ข้อสังเกต ในจำนวนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นทั้ง ๒๐ หน่วยนี้ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ปรากฏหน้าหน่วยเสียงสระไค่น้อยที่สุด คือ หน่วยเสียง /f/^๖ และหน่วยเสียงพยัญชนะที่ปรากฏหลังหน่วยเสียงสระไค่น้อยที่สุด คือ หน่วยเสียง /-w/^๗ และหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-ʔ/ นั้น จะปรากฏเฉพาะหลังหน่วยเสียงสระสั้นเท่านั้น ถ้าเป็นคำสองพยางค์และพยางค์แรกเป็นพยางค์ที่มีหน่วยเสียงสระสั้น พยางค์ นั้นมีหน่วยเสียง /-ʔ/ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย และไม่ลงเสียงหนัก จะไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-ʔ/ หลังหน่วยเสียงสระสั้นนั้น

อธิบายตาราง

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงต่าง ๆ นี้ จะแยกเป็น ๒ ตาราง คือ ตารางหน่วยเสียงสระสั้นและ ตารางหน่วยเสียงสระยาว และแต่ละตารางจะมีเป็นคู่ ๆ คือ ตารางแรกจะเป็นตารางแสดงหน่วยเสียงในภาษาเพชรบูรณ์ อีกตารางหนึ่งจะเป็นตารางที่ได้เขียนเทียบภาษากรเทพฯได้ เพื่อแสดงค่าและ ความหมายในภาษากรเทพฯ

เครื่องหมายและอักษรย่อที่ใช้ในตาราง

- ๑ เครื่องหมายนี้ใช้แสดงว่า เป็นพยางค์ที่เป็นส่วนหนึ่งของคำ
- พท. เป็นอักษรย่อแทนหน่วยเสียงพยัญชนะต้น
- พท. เป็นอักษรย่อแทนหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

๖ จากตารางประกอบที่ ๑ และ ๒ หน้า ๓๗ และ ๓๘

๗ จากตารางประกอบที่ ๓ และ ๔ หน้า ๔๑ และ ๔๓

- ท. เป็นอักษรย่อที่ใช้เขียนกำกับคำที่เป็นคำลงท้าย
- ข. เป็นอักษรย่อที่ใช้เขียนกำกับคำที่เป็นคำขยาย
- ค. เป็นอักษรย่อที่ใช้เขียนกำกับคำที่เป็นคำเลียนเสียง
- ง. เป็นอักษรย่อที่ใช้เขียนกำกับคำที่เป็นชื่อเฉพาะ
- ฉ. เป็นอักษรย่อที่ใช้เขียนกำกับคำที่เป็นคำอุทาน
- ต. เป็นอักษรย่อที่ใช้เขียนกำกับคำที่เป็นคำที่มาจากต่างประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑. ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นกับหน่วยเสียงสระต้น

พด. \ สระ	/i/	/e/	/ɛ/	/ɯ/	/ə/	/a/	/u/	/o/	/ɔ/	/ia/	/ua/
/p-/	/pit ² /	/pet ² /	/peɛ ² /	/puk ² /	/pəɔ ² /	/paw ⁵ /	/pun ⁵ /	/pok ² /	/pɔɔ ⁵ /	/pia ⁵ /	/pua ⁵ /
/ph-/	/phiw ¹ /	/phen ² /	/phɛn ³ /	/phuɯ ⁵ /	/phəɔ ³ /	/phak ² /	/phu ² /	/phok ⁵ /	/phɔɔ ² /	/phia ⁵ /	/phua ⁵ /
/b-/	/bin ² /	/ben ² /	/beɛ ² /	/buɯ ² /	/bəɔ ² /	/ban ⁵ /	/bun ³ /	/bon ² /	/bɔɔ ² /		/bua ² /
/t-/	/tip ² /	/ten ² /	/teɛ ² /	/tuk ² /	/təɔ ² /	/taj ³ /	/tuj ⁵ /	/top ² /	/tɔɔ ³ /		/tua ² /
/th-/	/thit ⁵ /		/thɛt ⁵ /	/thuɯ ⁵ /	/thəɔ ² /	/thap ⁵ /	/thup ⁵ /	/thok ² /	/thɔɔ ³ /	/thia ⁵ /	
/d-/	/din ² /	/det ² /	/dɛn ³ /	/duɯ ² /	/dəɔ ² /	/daw ² /	/duk ² /	/dom ² /	/dɔɔ ³ /		
/c-/	/cik ² /	/cek ⁵ /	/cɛɔ ² /	/cuɯ ⁵ /	/cəɔ ⁵ /	/can ² /	/cuk ² /	/con ² /	/cɔɔ ¹ /		/cua ⁵ /
/k-/	/kin ³ /	/kep ² /	/kɛn ³ /	/kuɯ ² /	/kəɔ ³ /	/kat ² /	/kum ² /	/kom ⁵ /	/kɔɔ ³ /	/kia ⁵ /	/kuak ² /
/kh-/	/khiw ¹ /	/khem ¹ /	/khɛn ³ /	/khuɯ ⁵ /	/khəɔ ¹ /	/khan ¹ /	/khu ² /	/khon ¹ /	/khɔɔ ² /		/khuak ⁵ /
/ʔ-/	/ʔim ³ /	/ʔen ² /	/ʔɛn ³ /	/ʔuɯ ² /	/ʔəɔ ² /	/ʔan ³ /	/ʔum ⁵ /	/ʔom ² /	/ʔɔɔ ² /	/ʔia ² /	
/m-/	/min ³ /	/met ⁵ /	/mɛɔ ² /	/muɯ ² /		/maj ¹ /	/mun ⁵ /	/mot ⁵ /	/mɔɔ ⁵ /		
/n-/	/niw ⁵ /	/nen ⁵ /	/nɛn ⁴ /	/nuɯ ⁵ /		/nan ¹ /	/num ⁴ /	/nok ⁵ /	/nɔɔ ⁵ /		
/ñ-/	/ñip ² /		/ñɛn ³ /	/ñuɯ ⁵ /		/ñap ⁵ /	/ñup ⁵ /	/ñok ⁵ /	/ñɔɔ ⁵ /		/ñua ⁵ /
/ŋ-/	/ŋiw ⁵ /	/ŋeɔ ⁵ /	/ŋɛn ⁴ /	/ŋuɯ ⁵ /	/ŋən ² /	/ŋaj ³ /	/ŋun ⁵ /	/ŋom ² /	/ŋɔɔ ² /		/ŋua ⁵ /
/f-/	/fin ³ /	/fet ⁵ /	/fɛp ⁵ /	/fuɯ ² /	/fəɔ ⁵ /	/fan ² /	/fun ³ /	/fon ¹ /			
/s-/	/siw ¹ /	/sen ⁴ /	/sɛɔ ⁵ /	/suɯ ² /	/səɔ ⁵ /	/sav ¹ /	/sut ² /	/sop ² /	/sɔɔ ⁵ /	/sia ² /	/sua ⁵ /
/h-/	/hit ² /	/hen ¹ /	/hɛɔ ² /	/huɯ ⁴ /	/həɔ ⁵ /	/hak ⁵ /	/hun ¹ /	/hon ¹ /	/hɔɔ ⁵ /		
/l-/	/liw ² /	/lew ² /	/lɛɔ ⁵ /	/luɯ ⁵ /	/ləɔ ⁵ /	/lam ² /	/luɔ ² /	/lom ¹ /	/liɔɔ ⁵ /		/lua ⁵ /
/w-/	/wiw ¹ /	/wen ⁵ /	/wɛɔ ⁵ /			/waj ² /	/wup ⁵ /	/won ² /	/wɔɔ ³ /		
/j-/	/jip ² /	/jen ² /	/jɛɔ ² /	/juk ⁵ /		/jan ² /		/joɔ ² /	/jɔɔ ² /		

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นกับหน่วยเสียงสระสั้น

สระ \ พท.	/อิ/	/เอะ/	/แอะ/	/อึ/	/เออะ/	/อะ/	/อุ/	/โอะ/	/เอะ/	/เคยะ/	/กัวะ/
/ป-/	ปิก	เป็ค	แปะ	ปึก	เปอะ	ปัว	ปุง	ปก	เปาะ	เป็ยะ	ปัวะ
/พ-/	พิว	เพ็ง	แพน	พิค	เพิน	ปัก	ปู	พก	เมาะ	เพ็ยะ	พิวะ
/บ-/	บิน	เบ็ง	แบะ	บึง	เบอะ	บั้ง	บุน	บน	เมาะ		บัวะ
/ต-/	ติบ	เต็ง	แตะ	ตัก	เตอะ	ไต	ตย	ตบ	ตอง		ตัวะ
/ท-/	ทิด		แท็ค ^๓	ทับ	เท็ง	ทับ	ทย	ตก	ทอง	เท็ยะ	
/ค-/	คิน	เค็ค	แคน	คิง	เคอะ	เคา	คก	คม	คอง		คัวะ
/จ-/	จิก	เจก	แจะ	จก	เจอะ	จัน	จก	จน	จอย		จัวะ
/ก-/	กิง	เก็บ	แกน	กิง	แก็ง	กัก	กม	กม	กอง	เก็ยะ ^๓	กัวัก
/ค-/	คิว	เข็ม	แขง	คค	-เข็ง	ขัน	ขย	ขน	เขาะ		ควัก
/อ-/	อิม	เอน	แอน	อิด	-เออะ	อั้ง	อม	อม	เออะ	เอ็ยะ	
/ม-/	หมัน	เม็ค	เหมะ ^๓	หมัก		ไหม	มุง	มค	เมาะ		
/น-/	นิว	เนน	แนน	นิก		หนัง	นย	นก	เมาะ ^๓		
/ย-/	หยิบ		แยง	ยัก ^๓		ยับ	ยย	ยก	เมาะ		ยัวะ
/ง-/	งิว	-เงะ ^๓	แงง	งัก	เงิน	โห่ง	งน	งม	เมาะ		งัวะ
/ฟ-/	ฝิน	เฟ็ะ	แฟ็บ	ฝิก	เฟอะ	ฟัน	ฝน	ฝน			
/ช-/	ชีว	เชน	แชะ	ชม	เชอะ	เสา	ชค	สย	เฮาะ	เด็ยะ	ชีวะ
/ฮ-/	หิด	เหิน	แหะ	ฮม ^๓	เฮย	ฮัก	हन	हन	เฮาะ		
/ล-/	ลิ่ง	เล็ว	-และ	ล็บ	เลอะ	ลำ	ลย	หลม	เลาะ		ลัวะ
/ว-/	หิว	เวน	แวะ			โว	วย	วง	หวอง		
/ย-/	หยิม	เย็น	แหยะ	ยัก		ยัน		โทยะ	เมาะ		

ตารางที่ ๒. ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นกับหน่วยเสียงสระยาว

สระ พท.	/i:/	/e:/	/ɛ:/	/u:/	/ə:/	/a:/	/u:/	/o:/	/ɔ:/	/i:a/	/u:a/	/u:a/
/p-/	/pi:n ² /	/pe: ¹ /	/pɛ:n ² /	/pu:n ² /	/pə:n ⁵ /	/pa:j ² /	/pu:m ² /	/po:k ⁴ /	/pɔ:n ³ /	/pi:an ³ /	/pu:an ⁵ /	/pu:a ² /
/ph-/	/phi: ³ /	/phe:n ² /	/phɛ:w ² /	/phu:n ⁵ /	/phə:j ¹ /	/pha:n ¹ /	/phu:k ⁴ /	/pho:t ⁴ /	/phɔ:n ² /	/phi:an ² /	/phu:ak ⁴ /	/phu:an ² /
/b-/	/bi: ³ /	/be: ² /	/bɛ:k ⁴ /	/bu:n ² /	/bə:t ⁴ /	/ba:n ³ /	-/bu: ³ /	/bo:k ⁴ /	/bɔ:n ² /	/bi:aw ⁵ /	/bu:a ³ /	/bu:an ³ /
/t-/	/ti:n ² /	-/te: ⁵ /	/tɛ:k ⁴ /	/tu:m ³ /	/tə:j ² /	/ta:n ² /	/tu: ⁵ /	/to:n ³ /	/tɔ:n ³ /	/ti:a ⁵ /	/tu:an ² /	/tu:an ² /
/th-/	/thi:p ⁴ /	/the: ² /	/thɛ:n ² /	/thu:k ⁴ /	/thə:n ² /	/tha:n ¹ /	/thu: ¹ /	/tho:t ⁵ /	/thɔ:n ² /	/thi:an ¹ /	/thu:an ³ /	/thu:an ² /
/d-/	/di: ² /	/de:n ² /	/dɛ:n ² /	/du:p ⁴ /	-/də:n ³ /	/da:w ² /	/du:t ⁴ /	/do:n ² /	/dɔ:k ⁴ /	/di:aw ² /	/du:an ² /	/du:an ⁵ /
/c-/	/ci:m ⁵ /	/ce:n ² /	/cɛ:p ⁴ /	/cu: ³ /	/cə:n ² /	/ca:k ⁴ /	/cu:p ⁴ /	/co:m ² /	/cɔ:t ⁴ /	/ci:ap ⁵ /	/cu:a ² /	/cu:a ² /
/k-/	/ki:t ⁴ /	/ke:n ² /	/kɛ:w ² /	/ku:k ⁴ /	/kə:p ⁴ /	/ka:p ⁴ /	/ku:t ⁴ /	/ko:n ² /	/kɔ:k ⁴ /	/ki:aw ³ /	/ku:ap ⁴ /	/ku:an ⁵ /
/kh-/	/khi:n ¹ /	/khe:n ² /	/khɛ:k ⁴ /	/khu:n ¹ /	/khə:j ¹ /	/kha:k ⁵ /	/khu:t ⁴ /	/kho:k ⁵ /	/khɔ:n ¹ /	/khi:an ² /	/khu:ap ⁵ /	/khu:ap ⁴ /
/ʔ-/	/ʔi:n ² /	/ʔe:k ⁴ /	/ʔɛ:n ⁵ /	/ʔu:n ³ /	/ʔə:n ⁵ /	/ʔa:j ⁵ /	/ʔu:t ⁴ /	/ʔo:p ⁴ /	/ʔɔ:n ³ /	/ʔi:an ² /	/ʔu:an ⁵ /	/ʔu:an ⁵ /
/m-/	/mi:t ⁵ /	/me:p ⁴ /	/mɛ:n ² /	/mu:n ² /	/mə:j ² /	/ma:n ² /	-/mu:k ⁵ /	/mo:n ⁵ /	/mɔ: ¹ /	/mi:an ⁵ /	/mu:aj ³ /	/mu:ak ⁴ /
/n-/	/ni:p ⁴ /	/ne:n ² /	/nɛ:w ² /		/nə:n ² /	/na:j ² /	-/nu:n ² /	/no:n ² /	/nɔ:n ¹ /	/ni:an ¹ /	/nu:a ¹ /	/nu:a ² /
/ñ-/	/ñi: ³ /		/ñɛ: ⁵ /	/ñu:n ² /	/ñə:n ⁴ /	/ña:w ² /	/ñu: ⁵ /	/ño:n ² /	/ñɔ:n ⁵ /	/ñi:aw ³ /	/ñu:a ⁴ /	/ñu:am ¹ /
/ɲ-/	/ɲi:p ⁵ /	/ɲe:n ² /	/ɲɛ:n ² /	/ɲu: ⁴ /	/ɲə:n ² /	/ɲa:j ⁴ /	/ɲu: ² /	/ɲo: ⁴ /	/ɲɔ:j ² /	/ɲi:ap ⁵ /	/ɲu:an ³ /	/ɲu:an ² /
/f-/	/fi: ¹ /		/fɛ:k ⁴ /	/fu:n ² /	/fə:n ² /	/fa:t ⁵ /	/fu: ² /		/fɔ:j ² /		/fu:a ² /	
/s-/	/si: ¹ /	-/se:p ⁵ /	/sɛ:k ⁴ /	/su: ¹ /	/sə:n ² /	/sa:n ³ /	/su:n ¹ /	/so:n ⁵ /	/sɔ:n ¹ /	/si:aw ³ /	/su:an ³ /	/su:aj ¹ /
/h-/	/hi:t ⁵ /	/he:n ¹ /	/hɛ:w ⁴ /	/hu:n ³ /	/hə:j ¹ /	/ha:p ⁴ /	/hu: ¹ /	/ho:j ² /	/hɔ:m ² /	/hi:an ⁴ /	/hu:at ⁵ /	/hu:ak ⁵ /
/l-/	/li:k ⁴ /	/le:n ² /	/lɛ:w ⁵ /	/lu:m ² /	/lə:t ⁵ /	/la:j ¹ /	/lu:k ⁵ /	/lo:p ⁵ /	/lɔ:m ⁵ /	/li:an ⁵ /	/lu:ak ⁵ /	/lu:aj ⁵ /
/w-/	/wi: ² /	/we:n ² /	/wɛ:w ² /	/wu: ³ /	/wə:n ² /	/wa:t ⁵ /	/wu:j ² /	/wo: ² /	/wɔ:n ² /	/wi:an ² /		
/j-/	/ji: ¹ /		/jɛ: ⁵ /	/ju:n ² /		/ja:r ⁵ /	/ju: ³ /	/jo:t ⁴ /	/jɔ:k ⁴ /	/ji:ap ⁴ /	/ju:ak ⁴ /	/ju:ak ⁴ /

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้นกับหน่วยเสียงสระยาว

สระ	อ	เ	แ	อ	เ	า	อ	ไ	อ	เ	อ	อ
พด.	/อ/	/เ/	/แ/	/อ/	/เ/	/า/	/อ/	/ไ/	/อ/	/เ/	/เ/	/อ/
/ป-/	ป	เป	แปง	ป	เป็ ^ข	ปาย	ปม	โปก	ปอน	เปียง	เป็อง	ปัว
/พ-/	พ	เพล	แพว	พ	เพย	พาล	พก	โปก	พอง	เพียง	เพ็อง	พัว
/บ-/	บ	เบ	แบง	บ	เบ็ค	บาย	บม	โปก	บอน	เบียง	เบ็อง	บัว
/ต-/	ต	-เต ^ข	แตง	ต	เตย	ตาง	ตม	โตก-	ตอน	เตย	เต็อง	ตว
/ท-/	ท	เท	แทง	ท	เทย	ทาง	ทม	โทก	ทอน	เตย	เต็อง	ทว
/ค-/	ค	เคน	แกง	ค	-เค็ง	คาว	คค	โคน	คอก	เคยว	เค็อง	คว
/จ-/	จ	เจน	แจบ	จ	เจ็ง	จาก	จบ	โจอม	จอก	เจยบ ^ข	เจ็อง	จัว
/ก-/	ก	แกง	แกว	ก	เกย	กาว	กค	โคน	กอก	เกยว	เก็อง	กว
/ค-/	ค	เคน	แขก	ค	เคย	คาก	คค	โคน	คอก	เคยว	เค็อง	คว
/อ-/	อ	เอก	แอม	อ	เอย	อาย	อค	โคน	ออก	เอยว	เอ็อง	อว
/ม-/	ม	เมบ	แมง	ม	เมย	มาน	-มก	โมอง ^ข	หมอ	เมยว	เม็อง	มว
/น-/	น	เนร	แนว	น	เนย	นาย	-นน	โนน	นอน	เนยว	เน็อง	นว
/ย-/	ย		แย	ย	เยย	ยาว	ยม	โยน	ยอง	เยยว	-เย็อง	ยว
/ง-/	ง	-งน	แกง	-งอ	เงย	งาย	งม	โงย	งอย	เงยว	เง็อง	งว
/ฟ-/	ฟ		แฟง	ฟ	เฟย ^ค	ฟาด	ฟม		ฟอง	เฟยว	เฟ็อง	
/ช-/	ช	-ชบ ^ข	แชง	-ชอ	เชย	ชาง	ชม	โชน	ชอน	เชยว	เช็อง	ชว
/ฮ-/	ฮ	เฮน	แฮว	ฮ	เฮย	ฮาย	ฮม	โฮย	ฮอม	เฮยว	เฮ็อง	ฮว
/ล-/	ล	เลน	แลว	ล	เลย	หลาย	ลค	โลก	ลอน	เลยว	เล็อง	ลว
/ว-/	ว	เวร	แหว	ว	เวย	วาค	วม	โว	วอน	เวยว		
/ข-/	ข		แย	ข		ขาน	ขม	โขก ^ข	ขอก	ขยว	ข็อง	ขว

ตารางที่ ๓. ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงสระสั้นกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

พท. สระ	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
/i/		/nip ² /	/bit ² /	/cik ² /	/tiʔ ² /	/mim ⁵ /	/nin ⁴ /	/liŋ ² /	/wiw ⁵ /	
/e/		/kep ² /	/khet ² /	/lek ² /	/deʔ ² /	/tem ² /	/jen ² /	/kheŋ ¹ /	/sew ⁵ /	
/ɛ/		/fɛp ⁵ /	/cɛt ⁵ /	/khek ⁵ /	/kheʔ ⁵ /	/pɛm ¹ /	/nɛn ⁴ /	/kheŋ ¹ /	/cɛw ⁵ /	
/u/		/lup ⁵ /	/ɲut ⁵ /	/muk ² /	/ʔuʔ ² /	/cum ³ /	/mun ² /	/khuŋ ¹ /		
/ə/				/lɔk ⁵ /	/thəʔ ⁵ /	/bɔm ⁴ /	/phəŋ ³ /	/thəŋ ² /		/həj ⁵ /
/ɔ/		/nap ⁵ /	/tat ² /	/nak ⁵ /	/paʔ ² /	/dam ² /	/ŋan ² /	/ʔaŋ ³ /	/maw ¹ /	/baj ² /
/u/		/sup ² /	/khut ² /	/lun ² /	/muʔ ² /	/ʔum ⁵ /	/hun ¹ /	/nun ⁴ /		/puj ¹ /
/o/		/top ² /	/lot ⁵ /	/pok ² /	/loʔ ⁵ /	/tom ⁵ /	/khon ² /	/non ² /		/ʔoŋ ⁴ /
/ɔ/		/kɔp ⁵ /	/ʔɔt ² /	/pɔk ⁵ /	/lɔʔ ⁵ /	/pɔm ¹ /	/thɔŋ ³ /	/pɔŋ ³ /		/khɔj ⁴ /
/ia/					/thiaʔ ⁵ /					
/ua/				/kuak ² /	/ñaʔ ⁵ /					

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงสระสั้นกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

พท. สระ	-	/-บ/	/-ค/	/-ก/	/-ง/	/-ม/	/-น/	/-ง/	/-ว/	/-ย/
/อิ/		หีบ	บิค	จิก	คิ	มิม	นิน	ลิง	อิว	
/เอะ/		เก็บ	เข็ค	เหล็ก	เคะ ๓	เต็ม	เอน	แข็ง	เรว	
/แอะ/		แพ็บ	แจค ๒	แก็ก ๓	แคะ	แม่บ ๒	แนบ	แข็ง	แจว ๒	
/อี/		ลึบ	งิค	หมัก	อี	จิม ๒	มิน	ชิง		
/เออะ/				เส็ก	เทอะ	เบิม ๒	เพิน	เทิง		๒ เฮย ๑
/อะ/		นั้บ	คัค	ยัก	ปะ	ค้ำ	งัน	อั้ง	เหมา	ไบ
/อุ/		สูบ	ซุก	ลุน	มุ	อุม	หุน	บุง		๒ ปุย
/โอะ/		คอบ	ลค	ปก	โอะ	คอบ	คน	งว		๒ โอย ๑
/เอาะ/		กอม ๓	อ็อก ๒	ปอก ๓	เอาะ	ปอม ๓	หอน	ปอง		๒ ขอย
/เอียะ/					เอียะ					
/อัวะ/				กวัก	อัวะ					

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงสระยาวกับพยัญชนะท้าย

สระ	-	/-p/	/-t/	/-k/	/-ʔ/	/-m/	/-n/	/-ŋ/	/-w/	/-j/
/i:/	/ʔi: ³ /	/li:p ⁵ /	/khi:t ⁴ /	/pi:k ⁴ /		/ci:m ⁵ /	/khi:n ¹ /	/khi:n ² /		
/e:/	/pe: ¹ /	/mɛ:p ⁴ /	/phe:t ⁴ /	/le:k ⁵ /		/me:m ² /	/de:n ² /	/phe:n ² /	/he:w ¹ /	
/ɛ:/	/dɛ: ⁵ /	/lɛ:p ⁵ /	/sɛ:t ⁴ /	/tɛ:k ⁴ /		/ʔɛ:m ⁵ /	/pɛ:n ² /	/thɛ:n ² /	/ʔɛ:w ² /	
/u:/	/khu: ² /	/du:p ⁴ /	/ñu:t ⁵ /	/lu:k ⁵ /		/tu:m ³ /	/hu:n ³ /	/ku:n ³ /	/ʔu:w ⁴ /	/ʔu:j ⁵ ^a /
/ə:/	/dɛ: ⁴ /	/kɛ:p ⁴ /	/pɛ:t ⁴ /	/thɛ:k ⁴ /		/dɛ:m ² /	/khɛ:n ¹ /	/lɛ:n ¹ /		/tɛ:j ⁵ /
/a:/	/pha: ² /	/da:p ⁴ /	/kha:t ⁴ /	/ña:k ⁵ /		/cɑ:m ² /	/ha:n ⁴ /	/sa:n ¹ /	/na:w ¹ /	/fa:j ¹ /
/u: ³ /	/ju: ³ /	/tu:p ⁴ /	/su:t ⁴ /	/lu:k ⁵ /		/cu:m ² /	/khu:n ² /	/su:n ¹ /		/ʔu:j ² /
/o: ² /	/to: ² /	/ko:p ⁴ /	/pho:t ⁴ /	/kho:k ⁵ /		/co:m ² /	/so:n ⁵ /	/lo:n ² /		/no:j ⁴ /
/ɔ: ⁵ /	/lɔ: ⁵ /	/hɔ:p ⁴ /	/pɔ:t ⁴ /	/ʔɔ:k ⁴ /		/kɔ:m ³ /	/fɔ:n ⁵ /	/ñɔ:n ⁵ /		/lɔ:j ⁵ /
/i:a ³ /	/ki:a ³ /	/li:ap ⁵ /	/si:at ⁴ /	/wi:ak ⁵ /		/ʔi:am ³ /	/wi:an ² /	/phi:an ² /	/si:aw ³ /	
/u:a ¹ /	/su:a ¹ /	/ku:ap ⁴ /	/lu:at ⁵ /	/su:ak ⁵ /		/lu:am ⁴ /	/nu:an ³ /	/su:an ³ /		/mu:aj ³ /
/u:a ² /	/nu:a ² /	/khu:ap ⁴ /	/bu:at ⁴ /	/pu:ak ⁴ /		/nu:am ² /	/mu:an ² /	/du:an ² /		/lu:aj ² /

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงสระยาวกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

สระ \ พท.	-	/-บ/	/-ค/	/-ก/	/-ง/	/-ม/	/-น/	/-ง/	/-ว/	/-ย/
/อี/	อ ^๒	อ ^๒ บ	อ ^๒ ค	อ ^๒ ก		อ ^๒ ม	อ ^๒ น	อ ^๒ ง		
/เอ/	เ	เบ	เค	เก		เม	เณ	เง	เว	
/แอ/	แ	แบ	แค	แก		แอม	แอน	แอง	แวง	
/อ้อ/	อ ^๒ อ	อ ^๒ บ	อ ^๒ ค	อ ^๒ ก		อ ^๒ ม	อ ^๒ น	อ ^๒ ง	อ ^๒ ว ^๑	อ ^๒ ย ^๑
/เออ/	เ ^๒ อ ^๒	เ ^๒ บ	เ ^๒ ค	เ ^๒ ก		เ ^๒ ม	เ ^๒ น	เ ^๒ ง		เ ^๒ ย
/อา/	า	าบ	าค	าก		าม	าน	าง	าว	าย
/อ/	อ ^๒	อบ	อค	อก		อม	อน	อง		อย ^๑
/โอ/	โ	โอบ	โอค	โอก		โอม	โอน	โอง		โอย
/ออ/	อ ^๒	อบ	อค	อก		อม	อน	อง		อย
/เอี้ยว/	เ	เียบ	เียด	เียด		เียม	เียน	เียง	เียว	
/เอื้อ/	เ	เื้อบ	เื้อค	เื้อก		เื้อม	เื้อน	เื้อง		เื้อย
/อัว/	อ ^๒	อ ^๒ ว	อ ^๒ วค	อ ^๒ วค		อ ^๒ วม	อ ^๒ วน	อ ^๒ วง		อ ^๒ วย

สรุปหน่วยเสียงพยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวในภาษาเพอร์มูรณมีอยู่ ๒๐ หน่วย ดังนี้

แผนผังที่ ๑

ลักษณะ ที่ เกิด	ริมฝีปาก	ริมฝีปากกลาง - ฟันบน	ฟัน	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็งก่อนไปทางปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	ช่องระหว่าง เส้นเสียง
หน่วยเสียงระ เมีด ไม้ทอง เบา	p		t		c		k	ʔ
หน่วยเสียงระ เมีด ไม้ทอง หนัก	ph		th				kh	
หน่วยเสียงระ เมีด กอง เบา	b			d				
หน่วยเสียงนาสิก กอง	m		n			ñ	ŋ	
หน่วยเสียง เสียดคนแทรก ไม้ทอง		f	s					h
หน่วยเสียงซาง กอง				l				
หน่วยเสียงกึ่งสระ กอง	w					j	(v)	

- หน่วยเสียงพยัญชนะทุกหน่วย เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะคน

หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย มี ๘ หน่วย ดังแผนผังต่อไปนี้

แผนผังที่ ๒..

ลักษณะ / พยางค์	ริมฝีปาก	ลิ้น	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	ช่องระหว่างเส้นเสียง
หน่วยเสียงระเบิด	-p	-t		-k	-ʔ
หน่วยเสียงนาสิก	-m	-n		-ŋ	
หน่วยเสียงกึ่งสระ	-w		-j		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย